

29 MARS 2019

UTVÄRDERING AV ESF-PROJEKTET MOVING ON

PM 5

UTVÄRDERARE:
Erik Jannesson
Emma Jensen
Nina Gruffman

1. INLEDNING

Projektet Moving on ägs och drivs av Halmstad kommun genom utbildnings- och arbetsmarknadsförvaltningen. Europeiska socialfonden är huvudsaklig finansiär. Projektet pågår från och med 2016-05-01 till och med 2019-04-30. Moving on riktar sig till målgruppen ungdomar i åldrarna 15–24 år som står långt ifrån arbetsmarknaden. Det övergripande syftet med projektet är att ungdomarna genom verksamheten ska komma vidare till studier, arbete eller närma sig arbetsmarknaden.

I detta PM behandlar vi viktiga ekonomiska effekter av Moving on, med fokus på några samhällsaktörer: kommunen, regionen, Försäkringskassan, Arbetsförmedlingen och staten i övrigt. Syftet är ge exempel på vilka ekonomiska konsekvenser (utifrån ett samhällsperspektiv) som uppstår utifrån Moving on.

Utgångspunkten i rapporten är fem typpersoner. Dessa är skapade i samverkan mellan projektmedarbetare och oss som utvärderare. Poängen med dessa fem är att de ska visa på spridning av typ av deltagare i projektet, likväl som vilka typer som är vanligt förekommande. Utgångspunkten för dessa typpersoner är inte enskilda individer, utan projektmedarbetarna har i respektive fall hämtat inspiration från flera olika personer som gemensamt bildar en typperson.

Kopplat till varje typperson finns en sammanställning av ekonomiska effekter för nämnda myndigheter. Denna är baserad på berättelsen om den aktuella typpersonen. Utgångspunkten är att jämföra kostnaderna för de 12 månader som föregick projektdeltagandet med månad 13–24 efter att personen lämnat projektet. Syftet med det är att visa på vilka eventuella skillnader som uppstår utifrån projektdeltagandet. En viktig sak att lyfta fram här är att den ekonomiska analysen för respektive typperson genomfördes först efter att beskrivningarna av dessa var klara. Några efterjusteringar har heller inte genomförts för att anpassa det ekonomiska utfallet.

När det gäller de kostnader som presenteras i PM:et som handlar om utförandet av arbete av myndighetsanställda (som handläggare på Arbetsförmedlingen eller läkare på Barn- och ungdomspsykiatri) är dessa beräknade enligt följande:

- Kommunen: För att beräkna den använda enhetskostnaden per timme och yrkesroll har den genomsnittliga bruttolönen för respektive yrkesroll begärts ut från kommunen. Var och en av dessa har dividerats med 165 timmar per månad och multiplicerats med 1,5 för att inkludera sociala avgifter och andra arbetsgivarrelaterade kostnader (som försäkringar och tjänstepension). Summan har sedan multiplicerats med faktorn 1,68 för att också inkludera alla andra kostnader som kan relateras till en timmes arbete (som kostnader för lokaler och overhead). Faktorn är baserad på resultaträkningen för år 2018 för kommunens Utbildnings- och arbetsmarknadsförvaltning, där andel personalkostnad i förhållande till totala verksamhetskostnader utgjort grunden. Genom att dividera 100 med den aktuella andelen har den nämnda faktorn erhållits.
- Arbetsförmedlingen: Tillvägagångssättet för att beräkna enhetskostnaden för kontakter med Arbetsförmedlingen har varit detsamma som för kommunen. När det

gäller bruttolönen har vi dock hämtat den information från Saco, och när det gäller andel personalkostnad utgör myndighetens årsredovisning för 2018 källan. Den använda faktorn är 1,29.

- Regionen: Enhetskostnaden för respektive genomförd aktivitet inom regionen är hämtad direkt från SKL:s databas KPP (Kostnad per patient).

2. DE FEM TYPPERSONERNA

I detta kapitel presenteras de fem typpersonerna som utgör grunden för PM:et. Respektive typperson presenteras i ett eget avsnitt, innefattande både beskrivning och ekonomiskt utfall. I kapitel 3 avslutar vi sedan PM:et med ett resonemang om det sammantagna ekonomiska utfallet för typpersonerna.

Typperson 1

Typperson 1 är en tjej på 21 år. Hon har gymnasieexamen och körkort, och hon lever själv. Hon blev familjehemsplacerad redan som liten, och har en NPF-diagnos (neuropsykiatriska funktionsvariation) med samsjuklighet. Det är en diagnos hon får vid 14 års ålder.

Under de tolv månader som passerar direkt innan hon blir en del av Moving on får hon en del stöd av offentliga myndigheter. Under elva av dessa månader är hon aktuell inom Ungbo, och får därmed ekonomiskt bistånd från Socialtjänsten för en månadshyra (varmhyra) om 4000 kr per månad. Den aktuella boendestödjaren är dessutom den centrala stödfunktionen för henne under året. De har kontakt en timme en gång i veckan under dessa elva månader (totalt 49 timmar för boendestödjaren). Detta stöd gör att hon inte behöver någon kontakt med Vuxenpsykiatri. Dock behöver hon träffa allmänläkare på vårdcentralen totalt två gånger under perioden (totalt en timme för läkaren).

Tidigt under perioden är hon dessutom på ett nybesök hos utbildnings- och arbetsmarknadsförvaltningens enhet för ekonomiskt bistånd (totalt tre timmars arbete för handläggaren), vilket följs av gemensam planering med handläggare en gång i månaden i tio månader (totalt tio timmar för handläggaren). Denna kontakt innebär att hon får ekonomiskt bistånd under tio månader om cirka 4000 kr per månad. Samtidigt får hon dessutom aktivitetsstöd om cirka 3 200 kr per månad från Arbetsförmedlingen (som utbetalas via Försäkringskassan). Hon blir anvisad till före detta Ungdomskraft, som var en del i Arbetsmarknadsenhetens ordinarie verksamhet. När Moving on startar blir hon inskriven där 1 augusti 2016.

Under sina 25 månader i Moving on erbjuds hon flera anpassade aktiviteter. I samband med inträdet i Moving on får hon genom Socialförvaltningen ett eget kontrakt på lägenhet. Under hela perioden i projektet har hon haft kontakt med kuratorn. Det handlar om i snitt ett samtal per vecka, men ofta också kortare telefonkontakter däremellan. Det handlar generellt om färdighetsträning, förändring av dysfunktionella beteenden och livsstilsfrågor med utgångspunkt i hennes höga sårbarhetsfaktor.

Hon har även kontakt med handläggare och processledare i Moving on cirka en gång per vecka under perioden. Det handlar om supported motivation och strukturerad planering i samband med de olika insatserna, att finnas med vid varje steg på den oftast slingriga

vägen. Dessutom deltar hon i Må Bättre-grupp under två timmar per vecka i totalt elva veckor. Hon har också kontakt med arbetsterapeut på vårdcentral vid några tillfällen för att få kognitiva hjälpmedel.

Under tiden i projektet etableras en kontakt mellan henne och Vuxenpsykiatrin. Den är dock till och från under perioden, med en längre paus. Totalt handlar det om knappt tio besök.

Under perioden genomförs ett flertal möten där hon själv, SIUS (Särskild stödperson för introduktions- och uppföljningsstöd) samt handläggare och kurator inom Moving on deltar för gemensam planering. Hon får bland annat stöd i kontakt med Försäkringskassan, som hon har telefonkontakt med vid fyra tillfällen för ansökan om aktivitetsersättning. Kuratorn inom Moving on lägger ner sammantaget 15 arbetstimmar för att samla in underlag för ansökan, utbyta information med Försäkringskassan samt skriva ansökan. Den senare avslås dock. Ersättningen från Arbetsförmedlingen övergår i ersättning inom JOB (Jobb- och utvecklingsgarantin), så kallad utvecklingsersättning som är en högre ersättning än ersättning inom UGA. Ersättningsnivån påverkas av att hon är kodad med en NPF-diagnos hos Arbetsförmedlingen.

Hon har flera anpassade praktiker under tiden i projektet. Dessa har varit utifrån hennes förmåga, samt i varierande branscher och under skilda tider. Hon får även ett fåtal korta anställningar och är då vilande från Moving on, men blir hela tiden aktuell i projektet igen. Hon får då fortsatt stöd för att hitta rätt, bland annat i form av kontakt med studie- och yrkesvägledare vid tre tillfällen.

Hon börjar studera på en utbildning kopplat till ett bristyrke och blir därför utskriven från Moving on. Hon bibehåller dock kontakten med projektets kurator i form av telefonavstämningar ungefär två gånger per månad.

Under månaderna 13–24 efter att hon lämnat Moving on har hon fortsatt kontakt med vuxenpsykiatrin. Vid totalt fyra tillfällen under året träffar hon läkare och sjuksköterska för samtal (totalt sex timmar för läkare respektive sjuksköterska). Hon har dessutom totalt sex uppföljande telefonkontakter avseende hennes medicinering med sjuksköterskan (totalt sex timmar för denna).

I början av perioden avslutar hon sina studier, men tyvärr hittar hon inte någon anställning. Hon skrivs därför in på Arbetsförmedlingen. Där träffar hon handläggaren vid totalt åtta tillfällen (totalt 13 timmar för handläggaren). Under denna process får hon en lönebidragsanställning på 75%, där hennes bruttolön för denna är 16 500 kronor per månad. Lönebidraget till arbetsgivaren uppgår till 50 % och innebär cirka 11 000 kr per månad (inklusive sociala avgifter). Utbetalning sker för totalt sju månader av den aktuella perioden.

De ekonomiska effekterna för myndigheter gällande för typperson 1 är följande:

Kostnadstyper året före Moving on	Kostnader	Kostnads-/intäktstyper året efter Moving on	Kostnader/Intäkter
<u>KOMMUNEN</u>			
Ekonomiskt bistånd (hyra)	-44 000 kr	Kommunal inkomstskatt	22 000 kr
Ekonomiskt bistånd (ersättning)	-40 000 kr		
Samtal boendestödjare	-18 000 kr		
Arbete handläggare ekonomiskt bistånd	-6 300 kr		
Kommunal inkomstskatt	2 600 kr		
<u>REGIONEN</u>			
Läkarbesök vårdcentralen	-3 200 kr	Läkar- och sjuksköterskebesök vuxenpsykiatri	-17 200 kr
		Telefonmöten sjuksköterskan vuxenpsykiatri	- 8 400 kr
<u>FÖRSÄKRINGSKASSAN</u>			
Aktivitetsstöd	-32 000 kr		
<u>ARBETSFÖRMEDLINGEN</u>			
		Arbete handläggare	-4 800 kr
		Lönebidrag	-77 000 kr
<u>STATEN I ÖVRIGT</u>			
		Sociala avgifter	37 000 kr
<u>TOTALSUMMA</u>			
Totalt nettoutfall (cirka)	-141 000 kr	Totalt nettoutfall (cirka)	-48 000 kr

Av ovanstående tabell framgår det att kostnaderna för de aktuella myndigheterna minskat med ungefär två tredjedelar (motsvarande nästan 100 000 kr) mellan de två jämförelseåren. Det måste betraktas som rätt mycket! Den stora vinnaren här är kommunen, medan Arbetsförmedlingen står för en väldigt stor del av den kvarvarande kostnaden. I ovanstående kalkyl är det dock inte långt borta att själva lönebidraget från Arbetsförmedlingen täcks av ökade inkomstskatter och sociala avgifter. Så utifrån ett totalt samhällsperspektiv är den typen av lönebidrag en kostnad som till stor del hämtas hem igen, särskilt som det finns andra myndigheter som inte beaktas i den analysen som sannolikt också får ökade intäkter genom anställning (och som därmed bidrar till att täcka kostnaden för själva lönebidraget).

Typperson 2

Typperson 2 är en kille på 22 år. Han har svensk bakgrund och skilda föräldrar. Han har inte avslutat gymnasiet. Han har missbruksproblem och rör sig i relaterade kretsar, samt har självska debeteende och självmordstankar.

Under de tolv månader som passerar direkt innan han blir en del av Moving on träffar han en handläggare på Utbildnings- och arbetsmarknadsförvaltningens enhet för ekonomiskt bistånd en gång per månad (totalt 12 timmar för handläggaren). Han får dock avslag på sin ansökan om ekonomiskt bistånd då han inte förmår följa fastställd planering. Under processen framkommer en missbruksproblematik och en tydlig psykisk ohälsa. Han får inte ekonomisk ersättning från någon annan offentlig aktör, utan föräldrarna hjälper honom på eget initiativ. I slutet av perioden gör han en ny ansökan om ekonomiskt bistånd och blir då anvisad till Moving on av handläggaren på ekonomiskt bistånd i och med att han saknar sysselsättning.

Under sina totalt 16 månader (fördelade på två omgångar) i Moving on är han med om mycket. Under inskrivningen i Moving on fortsätter kontakten med enheten för ekonomiskt bistånd. Att projektet är ett stöd mellan besöken hos dem gör att handläggaren på ekonomiskt bistånd inte behöver träffa honom mer än en gång per månad. Han skrivs in på Arbetsförmedlingen och har kontinuerlig kontakt med handläggare där via projektet.

Via Moving on genomförs trepartssamtal vid fyra tillfällen. Dessa får honom motiverad till kontakt med Vuxenpsykiatrien. Remiss skickas med begäran om bedömning för en NPF-utredning. Han klarar dock inte att upprätthålla kontakten, utan går bara på två möten. I ett senare skede får han hjälp av projektet med en remiss till beroendeenheten (Vuxenpsykiatrien). Även där går han på två möten men fullföljer sen inte kontakten.

Inom projektets ram har han framför allt kontakt med processledaren för hälsa. Det handlar om mycket individuell coaching, cirka två timmar per vecka med fokus på sömn, kost, ekonomi och att komma i rutiner (inklusive motivation). Han träffar även projektets kurator en handfull gånger för samtal om förändring av dysfunktionella beteenden samt hälsa, sömn och kost. Dessutom har både processledaren och kuratorn löpande SMS-kontakt med honom (flertalet meddelande per vecka), likväl som telefonkontakt cirka en gång per vecka. Han deltar även sporadiskt i Må Bättre-gruppen under de elva veckor den pågår.

Arbetsmarknadsmässigt är han tidigt i kontakt med processledaren för näringsliv. Han får en praktikplats relativt snabbt men får avbryta praktiken efter ett par veckor på grund av dålig närvaro och bristande motivation. Han har även individuella samtal med processledaren vid en handfull tillfällen. Han är sporadiskt med i "stora gruppen", där det finns en blandning av inslag från processledarna inom de olika spåren. Det handlar om arbetsrätt, jämställdhet, diskriminering, träning, ekonomi, ansökningshandlingar, intervjuträning och mycket mer. Han är delaktig i jobbsökaraktiviteterna cirka en gång i veckan, har kontakt med en studie- och yrkesvägledare vid tre sammanhängande tillfällen, och han deltar vid några studiebesök.

Sammantaget görs dock bedömningen att han inte riktigt är redo för arbetsmarknaden. Han behöver annat stöd och hjälp som Moving on inte kan erbjuda, varför han skrivs ut ur projektet för fortsatt kontakt med enheten för ekonomiskt bistånd samt Vuxenpsykiatri.

Under månaderna 13–24 efter att han lämnat Moving on har han just återupptagit kontakten med Vuxenpsykiatriens beroendeenhet för stöttning och utredning. Han träffar sjuksköterska vid två tillfällen (totalt tre timmar för sjuksköterskan) och psykolog vid fem tillfällen (totalt nio timmar för psykologen). Beroendeenheten lämnade sedan över ärendet till kommunens behandlingsenhet, där han går i gruppbehandling på heltid under åtta veckor. I gruppen ingår totalt fyra andra individer. En socialrådgivare jobbar med gruppen måndagar, tisdagar, torsdagar och fredagar kl. 08.00–14.30 samt onsdagar kl. 08.00–11.45 (totalt 224 timmar för socialrådgivaren).

Innan starten av gruppbehandlingen träffar han den aktuella socialrådgivaren för ett informationsmöte om gruppbehandlingen (totalt två timmar för socialrådgivaren). Han träffar även en socialsekreterare vid ett tillfälle för att få bistånd beviljat för insatsen (totalt två timmar för socialsekreteraren).

Efter gruppbehandlingen inkluderas han i eftervård hos behandlingsenheten under totalt ett års tid, varav fem månader sker under månad 13–24 efter Moving on. Eftervården under perioden innefattar möte med socialrådgivare en gång per vecka (totalt 66 timmar för socialrådgivaren). Efter gruppbehandlingen besöker han även kommunens utredning- och akutenheten (UAE) en gång per vecka under totalt sex månader för att lämna urinprov (totalt 13 timmar för den aktuella behandlingsassistenten).

Under hela perioden har han även löpande kontakt (en gång per månad) med handläggare på ekonomiskt bistånd (totalt 12 timmar för handläggaren). Han skrivs även in på Arbetsförmedlingen, där han träffar handläggaren en gång per månad i 12 månader (totalt 16 timmar för handläggaren). Tre månader efter inskrivningen erhåller han utvecklingsersättning via Försäkringskassan om 1050 kr per månad (vilket han får totalt åtta månader under perioden). Precis två år efter att han lämnat Moving on för andra gången anvisas han för en tredje gång till projektet, där han också skrivs in.

De ekonomiska effekterna för myndigheter gällande för typperson 2 är följande:

Kostnadstyper året före Moving on	Kostnader	Kostnads-/intäktstyper året efter Moving on	Kostnader/Intäkter
<i>KOMMUNEN</i>			
Arbete handläggare ekonomiskt bistånd	-5 800 kr	Möte socialsekreterare	-1 000 kr
		Gruppbehandling socialrådgivare	-29 000 kr
		Möten socialrådgivare	-33 000 kr

		Möten behandlingsassistent	-5 200 kr
		Möten handläggare ekonomiskt bistånd	-5 800 kr
<i><u>REGIONEN</u></i>			
		Sjuksköterskebesök vuxenpsykiatri	-2 800 kr
		Psykologbesök vuxenpsykiatri	-17 000 kr
<i><u>FÖRSÄKRINGSKASSAN</u></i>			
		Utvecklingsersättning	-8 400 kr
<i><u>ARBETSFÖRMEDLINGEN</u></i>			
		Möten handläggare	-6 000 kr
<i><u>TOTALSUMMA</u></i>			
Totalt nettoutfall (cirka)	-6 000 kr	Totalt nettoutfall (cirka)	-108 000 kr

Kostnaderna för typperson två har alltså ökat rejält mellan de två jämförelseåren. Anledningen är helt enkelt att det skett positiva förändringar i typpersonens situation som innebär att denna fått hjälp och är i en positiv utvecklingsspiral. Den typen av utveckling är rätt kostsam, men en viktig investering att ta för att på sikt kunna räkna hem den i form av ökade intäkter. I det aktuella fallet är det heller inte osannolikt att det bara handlar om ett fåtal år innan den investeringen är återbetalt utifrån ett totalt myndighetsperspektiv.

Typperson 3

Typperson 3 är en kille på 21 år. Han kom ensam till Sverige när han var drygt 18 år. Han har gått introduktionsprogrammet, men har inte avslutat det.

Under de tolv månader som passerar direkt innan han blir en del av Moving on träffar han en handläggare på Socialförvaltningens enhet för ekonomiskt bistånd vid två tillfällen (totalt tre timmar för handläggaren). Detta sker precis i början av perioden. Fram till dess har han haft stöd av Socialförvaltningen avseende boende, men då han under de sista mötena väljer att tacka nej till fortsatt stöd blir han utskriven utan bostad. I stället väljer han att bo hos kompisar.

Under samtliga tolv månader innan han blir en del av Moving on har han kontakt med Arbetsförmedling två gånger per månad (totalt 25 timmar för handläggaren). Han erhåller etableringsersättning från Arbetsförmedlingen under hela perioden. Det handlar om cirka 7000 kronor per månad som utbetalas via Försäkringskassan.

Han är en del av Moving on under totalt fyra månader. Handläggare på enheten för ekonomiskt bistånd anvisar honom till projektet. Han träffar handläggaren på ekonomiskt

bistånd cirka en gång per månad under sin tid i projektet. En tidig insats för en av processledarna är att informera om och tydliggöra den snåriga bostadsfrågan, vilket leder till att han får ett eget andrahandskontrakt under tiden i projektet.

Han får också mycket stöd av projektet gällande samhällsinformation, kontakt med Försäkringskassan (för bostadsbidrag) och Arbetsförmedlingen. Ett inkluderingsarbete sker också för att förstå, ge kunskap om och känna delaktighet i svenska samhället. Projektmedarbetare har individuella möten med honom (eller telefonsamtal) cirka två timmar i veckan. Överlag uppfattas han som aktiv i sin egen process och han har en vilja att nå sitt mål. Exempelvis deltar han i gruppverksamheter vid fyra tillfällen per vecka, och visar där vilja och motivation.

Generellt mår han dock psykiskt dåligt, och det finns en uppenbar risk att han hamnar i en missbrukssituation. De basala levnadsaktiviteterna fungerar inte alltid, han är ensam och får ta mycket ansvar. Han vill dock inte ha kontakt med kuratorn, framför allt då han är osäker på vad samtal med en sådan innebär. I stället är processledaren hans primära stöd.

Under sommaren erbjuds han en kortare anställning på den kommunala enheten som driver projektet. Detta ger honom lön då arbetet inte inkluderas i Moving on. Efter detta sommarjobb skrivs han ut från projektet för att gå vidare till studier på vuxenutbildningen, först SFI och sedan svenska grund. Sammantaget finns ett behov av några års studier.

En betydande del av tiden efter Moving on (månad 13–24) lägger han på fortsatta studier på vuxenutbildningen. Under sina studier får han fullt studiemedel från CSN, vilket täcker hans kostnader för boende och övriga omkostnader. Vuxenutbildningen avslutas under perioden (efter sex månader), och han tar då direkt kontakt med handläggare på Utbildnings- och arbetsmarknadsförvaltningens enhet för ekonomiskt bistånd. Där genomförs ett nybesök samt totalt sex återbesök under perioden (totalt nio timmar för handläggaren). Han får också ekonomiskt bistånd under totalt fem månader under perioden, vilket innefattar totalt 3400 kr för boende och cirka 4 000 kr för övrigt.

I och med att han inte får något jobb efter vuxenutbildningen skrivs han in på Arbetsförmedlingen, där han hamnar i jobbgarantin för unga. Han träffar handläggaren på Arbetsförmedlingen vid totalt fem tillfällen under perioden (totalt sex timmar för handläggaren). Tre månader efter inskrivningen erhåller han utvecklingsersättning om 1 050 kronor från Försäkringskassan. Han får denna ersättning under de två sista månaderna av perioden. Precis i slutet av perioden anvisas han åter till Moving on. Denna gång för att få stöttning att komma ut i arbete.

De ekonomiska effekterna för myndigheter gällande för typperson 3 är följande:

Kostnadstyper året före Moving on	Kostnader	Kostnads-/intäktstyper året efter Moving on	Kostnader/Intäkter
<i>KOMMUNEN</i>			
Möten handläggare ekonomiskt bistånd	-1 500 kr	Möten handläggare ekonomiskt bistånd	-4 400 kr
		Ekonomiskt bistånd (hyra)	-17 000 kr
		Ekonomiskt bistånd (ersättning)	-20 000 kr
<i>FÖRSÄKRINGSKASSAN</i>			
Etableringsersättning	-84 000 kr	Utvecklingsersättning	-2 100 kr
<i>ARBETSFÖRMEDLINGEN</i>			
Möten handläggare	-9 300 kr	Möten handläggare	-1 900 kr
<i>STATEN I ÖVRIGT</i>			
		Studiemedel CSN (bidrag)	-17 000 kr
<i>TOTALSUMMA</i>			
Totalt nettoutfall (cirka)	-95 000 kr	Totalt nettoutfall (cirka)	-47 000 kr

Av tabellen ovan framgår det alltså att de totala kostnaderna för myndigheterna har halverats mellan de två jämförelseåren. Framför allt är det Försäkringskassan som fått minskade kostnader medan kommunen har fått ökade, vilket dessutom betyder att individen fått ett tuffare ekonomisk situation. Det är dessutom viktigt att tydliggöra att situationen inte löst för den aktuella typperson, utan mer investeringar krävs för att skapa en långsiktigt positiv lösning (både för individen och myndigheterna).

Typperson 4

Typperson 4 är en kille på 17 år. Han har separerade föräldrar och har gått ut grundskolan. Han är dock inte behörig till nationellt program på gymnasiet. Under grundskolan har han haft anpassade studier, mestadels i de senare årskurserna. Han har känt ett tydligt utanförskap i skolan. Han börjar på introduktionsprogrammet på gymnasiet, där de försöker individanpassa studierna.

En stor del av tolv månader som passerar direkt innan han blir en del av Moving on går han introduktionsprogrammet. Parallellt med detta har han kontakt med Barn- och ungdomspsykiatri (BUP) där det görs en utredning utifrån neuropsykiatrisk funktionsvariation. Denna innebär kontakt med läkare vid två tillfällen (totalt tre timmar för läkaren) och med psykolog vid fem tillfällen (totalt nio timmar för psykologen). Utredningen landar i att han har ADHD, varför han därefter har fortsatt kontakt med BUP för dialog om framför allt hans medicinering. Han träffar därför sjuksköterska vid totalt fem tillfällen under perioden (totalt fyra timmar för sjuksköterskan).

Han går första året på gymnasiet men väljer sedan att avbryta studierna då han tappat motivationen. Han hamnar då inom kommunens aktivitetsansvar, vilket leder till att han tillsammans med sina föräldrar träffar skolkurator, studie- och yrkesvägledare samt handläggare på Moving on för information om projektet (totalt tre timmar för skolkurator respektive studie- och yrkesvägledare). Mötet landar i att han skrivs in i projektet.

Hans sex månader i Moving on inleds med en kartläggning. Den genomförs av projektets handläggare, tillika ansvarig för målgruppen, och följs av en individuell planering baserad på identifierade behov. Han medverkar även vid regelbundna möten cirka en gång per vecka med handläggaren (för både uppföljning och planering).

Inom projektet deltar han i fyra studiebesök inom olika verksamheter, både kommunala och näringslivsrelaterade. Under en period har han även praktik på 50 % parallellt med andra projektinsatser. Han deltar bland annat i en gruppverksamhet med fokus på hälsa, jobbsök, vägledning, arbetsrätt och liknande. Gruppen träffas en gång i veckan under fem veckor.

Cirka en månad efter inskrivningen i projektet etablerar han och projektets kurator en kontinuerlig kontakt i form av samtalsmöten cirka en gång per vecka. Även föräldrarna har kontinuerlig kontakt med kuratorn, likväl som projektets handläggare. Vid tre tillfällen har han även uppföljande kontakt med BUP, två gånger med sjuksköterska och en gång med läkare.

Han får stöd av projektet att skicka in en ansökan till gymnasiet, och mer precist individuell programmet. Han får också en plats där och skrivs därför ut från projektet. Projektmedarbetare bibehåller dock kontakten med honom de två efterföljande månaderna för att få en bra övergång. Detta innefattar också en dialog med skolans personal vid start för att anpassa studierna utifrån hans förutsättningar.

Under månaderna 13–24 efter att han lämnat Moving on pågår studierna på introduktionsprogrammet fortfarande. Studierna innebär att han får studiebidrag om 1250 kr per månad, men ingen annan extern ekonomisk ersättning. De extra ekonomiska resurser han behöver får han via sina arbetande föräldrar.

I inledningen av perioden blir behovet av kognitivt hjälpmedel under studierna tydligt. Hälsoteamet (arbetsterapeut och specialpedagog) är de som stöttar och löser frågan (hjälpmedel). Detta innebär att de har ett uppstartsmöte med honom, samt några uppföljande möten (totalt sex timmar för arbetsterapeut respektive specialpedagog). Processen landar i att ett kedjetäcke köps in åt honom. Kostnaden på 3 500 kronor tas av Region Halland.

Under perioden träffar han även läkare och sjuksköterska på BUP vid ett tillfälle för en uppföljning (totalt två timmar för läkare respektive sjuksköterska). Han träffar även skolans kurator en gång varannan vecka under hela perioden för kontinuerligt stöd (totalt 62 timmar för kuratorn).

De ekonomiska effekterna för myndigheter gällande för typperson 4 är följande:

Kostnadstyper året före Moving on	Kostnader	Kostnads-/intäktstyper året efter Moving on	Kostnader/Intäkter
<i><u>KOMMUNEN</u></i>			
Möte skolkurator	-1 600 kr	Möten arbetsterapeut	-3 500 kr
Möte studie- och yrkesvägledare	-1 600 kr	Möten specialpedagog	-3 500 kr
		Möten skolkurator	-33 000 kr
<i><u>REGIONEN</u></i>			
Läkarbesök BUP	-8 800 kr	Inköp kedjetäcke	-3 500 kr
Psykologbesök BUP	-15 000 kr	Läkar- och sjuksköterskebesök BUP	-5 800 kr
Sjuksköterskebesök BUP	-7 000 kr		
<i><u>STATEN I ÖVRIGT</u></i>			
		Studiemedel	-15 000 kr
<i><u>TOTALSUMMA</u></i>			
Totalt nettoutfall (cirka)	-34 000 kr	Totalt nettoutfall (cirka)	-65 000 kr

För typperson 4 har kostnaderna nästan fördubblats mellan de två jämförelseåren. Anledningen är primärt att de bakomliggande problemen bearbetas och lösningar identifieras och implementeras. I det aktuella fallet är det dessutom rimligt att anta att det under hela skolperioden kommer krävas betydande stödresurser för att skolgången ska bli lyckosam. Skulle det gå så väl att individen går ut gymnasiet med godkända betyg, och dessutom får ett jobb kort därefter, kommer det sluta med lika positiva ekonomiska utfall som för typperson 5.

Typperson 5

Typperson 5 är en tjej på 22 år. Hon kommer från goda hemförhållanden där föräldrarna lever tillsammans och arbetar heltid. Hon har gått ut gymnasiet men har inte en gymnasieexamen. Hon har dåligt självförtroende och låg självkänsla.

Under de tolv månader som passerar direkt innan hon blir en del av Moving on får hon viss arbetslivserfarenhet via ströanställningar (på timme). Totalt jobbar hon 120 timmar för en bruttolön om 110 kronor i timmen. Mot slutet av perioden träffar hon en handläggare på Arbetsförmedlingen för en inskrivningsprocess om totalt fyra möten (totalt sex timmar för handläggaren). Under perioden får hon aktivitetsstöd från Försäkringskassan (via Jobbgarantin för unga) på 1 050 kr per månad i två månader. Hon remitteras till Moving on av den aktuella handläggaren på Arbetsförmedlingen.

Under sina totalt sex månader i Moving on deltar hon i olika typer av aktiviteter. En sådan är en gruppverksamhet som pågår fyra dagar i veckan under totalt åtta veckor. Inslag från de olika spåren är grunden och hålls mestadels av processledarna. Här varvas studiebesök på företag med studieinformation samt diskussioner om ekonomi, jämställdhet och delaktighet, träning, självkänsla, matlagning, intervjuträning, jobsök och arbetsrätt. Inbjudan gäster deltar också, till exempel från Civilförsvaret. Hon deltar i individuella samtal med den aktuella processledaren för planering och stöttning. Till en början sker dessa en gång varannan vecka, för att sedan övergå till att bli mer sponta samtal.

Hon gör totalt tre studiebesök, både individuella och i grupp, och hon har praktik inom detaljhandeln under knappt tre månader. Hon har kontakt med den aktuella processledaren cirka en gång varannan vecka. Praktiken leder till ett sommarjobb på arbetsplatsen, som i sin tur leder till vikariat på samma ställe. Hon skrivs därför ut från projektet.

Under månaderna 13–24 efter att hon lämnat Moving on jobbar hon kvar på samma arbetsplats. Hennes vikariat har lett till en tillsvidareanställning. Hon jobbar heltid med en bruttolön på 21 000 kronor per månad.

De ekonomiska effekterna för myndigheter gällande för typperson 5 är följande:

Kostnadstyper året före Moving on	Kostnader	Kostnads-/intäktstyper året efter Moving on	Kostnader/Intäkter
<i><u>KOMMUNEN</u></i>			
Kommunal inkomstskatt	1 000 kr	Kommunal inkomstskatt	53 000 kr
<i><u>FÖRSÄKRINGSKASSAN</u></i>			
Aktivitetsstöd	-2 100 kr		
<i><u>ARBETSFÖRMEDLINGEN</u></i>			
Möten handläggare	-2 200 kr		
<i><u>STATEN I ÖVRIGT</u></i>			
Sociala avgifter	4 200 kr	Sociala avgifter	81 000 kr
<i><u>TOTALSUMMA</u></i>			
Totalt nettoutfall (cirka)	1 000 kr	Totalt nettoutfall (cirka)	134 000 kr

För de individer som står relativt nära arbetsmarknaden, det vill säga att förutsättningarna är goda att de kan matchas till en anställning utan relaterad stödsats (som lönebidrag), ger en anställning ett väldigt positivt ekonomiskt utfall för myndigheterna (och vanligen både mänskligt och ekonomiskt för individen). Det visar ovanstående tabell. Som synes handlar det om ett totalt sett kraftigt överskott för myndigheterna genom att den aktuella typpersoner hittar en stadigvarande anställning.

3. AVSLUTANDE REFLEKTIONER

Kalkylerna i föregående kapitel är av relativt enkla slag, och de ska inte betraktas som en sanning. Snarare syftar de till att visa upp olika scenarion som är rätt vanligt förekommande i projektet, och vad dessa har för typer av ekonomiska konsekvenser kopplade till sig. Kalkylerna ska därför betraktas som indikationer, snarare än något annat.

Med det sagt är det kanske viktigaste som framgår av de fem avsnitten i föregående kapitel att det rent procentuellt är betydande skillnader i utfallen för de två jämförelseåren. I vissa fall har kostnaden minskat rejält, medan den i andra fall har ökat en hel del. Detta indikerar att projektet i många fall har stor betydelse genom att antingen vägleda individen in i studier eller arbetet, eller hjälpa till att identifiera bakomliggande problem och stimulera individen att ta tag i dessa (för att först därefter kunna fokusera på sin sysselsättning). Sen finns det så klart också exempel på individer som upplever att projektet inte är rätt forum för dem, vilket då också innebär att de inte utvecklas inom ramen för verksamheten. I många fall är dessa individer relativt kortvariga inom projektet.

Att åstadkomma den typ av förändringar som beskrivs i föregående kapitel kostar en del. Projektets totala omslutning kommer landa på cirka 17,6 miljoner kronor, och då har 246 individer (till och med 190228) på ett eller annat sätt fått stöd. Det ger en kostnad på cirka 72 000 kr per deltagare. Som framgår av typpersonsbeskrivningarna är det dock inte bara projektresurser som använts för att åstadkomma förändringar, utan i olika grad också andra befintliga resurser inom olika myndigheter.

Vi har inte gjort beräkningar för den totala genomsnittliga kostnaden per deltagare, men utifrån dels de differenser som presenteras i föregående kapitel, dels den ovan nämnda projektkostnaden per deltagare, verkar det ändå vara så att med ett hyfsat positivt utfall på individnivå kan kostnaden för insatsen räknas hem (utifrån ett totalt samhällsperspektiv) på bara några år. Det vill säga stärks individen på rätt sätt så att denna hamnar i en gynnsam situation – som eftergymnasiala studier eller någon form av stadigvarande anställning – så är investeringen lönsam redan på rätt kort (upp till medellång) sikt.

Utifrån ovanstående, tillsammans med vår sammantagna utvärdering av projektet, kan vi konstatera att det av både individuella och ekonomiska skäl finns all anledning till betydligt fler insatser som Moving on; dessa har goda förutsättningar att vara lönsamma ur flera perspektiv!